

COLLEGE VAN BEROEP VOOR DE EXAMENS

Uitspraak van het College van Beroep voor de Examens van Tilburg University

in de zaak tussen

De heer X, appellant

en

**De examencommissie van de Tilburg School of Economics and Management (TiSEM),
verweerster**

1. Procesverloop

- 1.1 Bij haar besluit van 31 januari 2021 heeft verweerster appellant meegedeeld dat hem geen extra kans is toegekend voor het vak Academic Competences Marketing (hierna: “bestreden besluit”).
- 1.2 Tegen dit besluit heeft appellant tijdig, te weten op 19 februari 2021, een beroepschrift ingediend.
- 1.3 Partijen zijn op 24 februari 2021 uitgenodigd om in overleg na te gaan of een minnelijke schikking mogelijk is. Een schikkingsoverleg heeft plaatsgevonden op 4 maart 2021. Tussen partijen is geen minnelijke schikking bereikt.
- 1.4 Verweerster heeft op 17 maart 2021 een verweerschrift ingediend.
- 1.5 Op 8 april 2021 heeft het College het beroep ter zitting behandeld welke hoorzitting vanwege de geldende coronamaatregelen met instemming van partijen via Teams heeft plaatsgevonden. Aan die Teams-zitting hebben appellant zelf en namens verweerster de heer Y (voorzitter examencommissie) en mevrouw Z (ambtelijk secretaris examencommissie) deelgenomen.

2. Feiten en omstandigheden

- 2.1 Appellant staat sinds het collegejaar 2020/2021 (september 2020 instroom) ingeschreven voor de premaster Marketing Management HBO. Deze premaster dient op grond van artikel 4.3 lid 2 van de Onderwijs- en Examenregeling 2020/2021 voor de pre-masterprogramma's (hierna: "OER") binnen één semester volledig te worden afgerond om te kunnen doorstromen naar de aansluitende master (100%-regel).
- 2.2 Het vak Academic Competences Marketing bestaat uit een midterm en een research proposal; voor beide onderdelen dient minimaal een 5,5 te worden behaald. Appellant heeft bij de eerste gelegenheid voor de midterm een 2,9 en voor de research proposal een 4,0 behaald, hetgeen resulteert in het eindcijfer 3,5. Bij de tweede gelegenheid heeft appellant voor de midterm een 7,4 en voor de research proposal een 4,0 behaald. Appellant heeft voor de tweede gelegenheid gemiddeld een eindcijfer hoger dan een 5,5 behaald. Echter, omdat appellant niet het minimaal vereiste cijfer voor de research proposal heeft behaald, is het eindcijfer van appellant, door verweerder, vastgesteld op een 4,0, te weten het laagst behaalde deelcijfer voor de tweede tentamen gelegenheid.
- 2.3 In artikel 4.3 van de OER voor de HBO Premasters is het volgende bepaald:
- 1. Het hbo pre-masterprogramma van 30 ECTS-credits dient binnen een semester te zijn afgerond, gerekend vanaf de eerste inschrijving.*
  - 2. De student dient alle vakken (=100%) van het programma behaald te hebben om te kunnen instromen in de aansluitende masteropleiding.*
  - 3. Studenten die in het eerste semester van het eerste jaar van inschrijving niet voldaan hebben aan de eis dat het pre-masterprogramma volledig moet zijn afgerond binnen dat eerste jaar mogen zich niet herinschrijven voor hetzelfde programma. Zij mogen zich evenmin inschrijven voor één van de andere pre-masterprogramma's van de Tilburg School of Economics and Management voor een periode van vijf (5) jaar.*
- 2.4 In artikel 6.1 van de OER voor de HBO Premasters is het volgende bepaald:
- Artikel 6.1 Algemene hardheidsclausule*
- 1. De examencommissie is bevoegd om in geval van onbillijkheden van overwegende aard in individuele gevallen ten voordele van de student een uitzondering te maken op de Onderwijs- en Examenregeling.*
  - 2. In gevallen waarin de Onderwijs- en Examenregeling niet voorziet, beslist de examencommissie.*
- 2.5 Op 14 januari 2021, zijnde twee weken voor het einde van de premaster, heeft de Tilburg School of Economics and Management uit coulance een 'extra kans'- regeling gepubliceerd. Deze 'extra kans'- regeling houdt in dat aan alle pre-masterstudenten die in september 2020 zijn gestart met hun premaster uit coulance eenmalig een extra tentamenkans wordt toegekend, indien zij aan alle gestelde voorwaarden voldoen. Deze 'extra kans'-regeling is als volgt geformuleerd:

“De School kent een zogenaamde ‘laatste kans regeling’, waarbij studenten enkel en eenmalig een extra tentamenkans kunnen aanvragen voor het laatste openstaande vak uit het premaster programma. Om in aanmerking te komen voor een extra tentamenkans dient de student daartoe een verzoek te doen bij de opleidingscoördinator en moet aan de volgende voorwaarden zijn voldaan:

a. Alle overige vakken moeten behaald zijn; het is dus het laatste openstaande vak uit het premaster programma.

b. De student moet in het academisch jaar waarin hij/zij het verzoek voor de laatste kans regeling indient aan beide tentamengelegenheden in dat academisch jaar hebben deelgenomen. Daarbij geldt dat voor beide tentamengelegenheden, dat wil zeggen de reguliere tentamenkans en de herkansing, minimaal het cijfer 4,0 moet zijn behaald.

c. De student moet zijn/haar verzoek voor een extra tentamenkans binnen 5 werkdagen nadat het resultaat van zijn/haar laatste reguliere herkansing bekend is gemaakt, hebben ingediend bij de opleidingscoördinator.

d. De docent van het vak waarvoor de extra tentamenkans wordt toegekend bepaalt de vorm - mondeling dan wel schriftelijk - van de extra tentamenkans.

Alleen studenten die voldoen aan deze voorwaarden kunnen gebruik maken van de regeling. Hierop wordt geen uitzondering gemaakt. De extra kans zal plaatsvinden op een nader te bepalen datum in maart of april. Studenten die gebruik maken van deze laatste kans kunnen niet instromen in de master in februari. Zij kunnen na een positief resultaat van de extra kans instromen in het academisch jaar 2021 – 2022, startend in september 2021.

3. Standpunten partijen

Standpunten Appellant

- 3.1 Appellant voert aan dat de ‘extra kans’- regeling niet in detail is uitgewerkt voor de situatie dat een vak bestaat uit verschillende onderdelen. In dit geval bestaat het vak uit een midterm en een research proposal. Niet uitgewerkt is hoe het minimumcijfer 4,0 bij de beide tentamengelegenheden moet worden bepaald.
- 3.2 Appellant stelt dat het in zijn ogen logisch en redelijk zou zijn om in dit geval voor een extra kans uit te gaan van tweemaal een 4,0 voor beide tentamengelegenheden. Hiertoe voert appellant aan dat bij herkansingen voor dit vak niet beide onderdelen steeds opnieuw getoetst worden. De midterm en proposal worden bij herkansing afzonderlijk behandeld. Er is aldus volgens appellant voldoende reden om bij de herkansingsregeling ook alléén het punt te betrekken waarop de herkansing ziet; de research proposal.
- 3.3 Appellant merkt op dat hij met de 7,4 als tweede resultaat voor de midterm heeft laten zien de stof van het vak te beheersen. Er is volgens hem sprake van een stijgende lijn.
- 3.4 Bovenstaande overwegingen worden volgens appellant niet door verweerster onderkend. De verwijzing naar gelijke behandeling van gelijke gevallen kan appellant niet volgen. De situatie van appellant laat zich niet een-op-een vergelijken met andere situaties. Daarnaast is de toepassing van de ‘extra kans’- regeling voor pre-masters nieuw en is er geen sprake van een voor appellant kenbare gedragslijn bij de noodzakelijke verdere uitwerking van de

regeling. Op dit punt is volgens appelland sprake van een motiveringsgebrek aan de zijde van verweerster.

- 3.5 Appelland voert aan dat de research proposal het resultaat is van een groepsproces, waarop hij als individuele student minder grip heeft dan op het resultaat van de midterm. Appelland vindt dat hij erg hard wordt afgerekend op het resultaat van een groepsopdracht, juist in corona-tijd. Daarnaast geeft appelland aan het lastig te hebben gehad met onderwijs op afstand. Volgens appelland past bij zijn situatie een welwillende uitleg en toepassing van de extra kans-regeling. Op dit punt is volgens appelland sprake van een motiveringsgebrek en is bovendien sprake van een beslissing die onvoldoende rekening houdt met de onevenredig nadelige gevolgen die door hem worden ervaren.
- 3.6 Appelland stelt dat er mogelijk een regeling zal komen voor het academisch jaar 2020/2021 die vergelijkbaar is met het Tilburg University Education Service Document COVID-19 van augustus 2020. In lijn met de bedoeling daarvan, past het volgens appelland dat hij wordt toegelaten tot een extra herkansing, dan wel de mogelijkheid tot verbetering, in de zin van artikel 16.6 van de Regels en Richtlijnen van de examencommissie van de Tilburg School of Economics and Management (TiSEM) van Tilburg University 2020/2021 (hierna: R&R). Uit de beslissing van de examencommissie blijkt niet dat hiernaar onderzoek is gedaan, en blijkt niet dat deze omstandigheid in de afweging een rol heeft gespeeld.
- 3.7 Appelland verzoekt het College gezien het bovenstaande om een beslissing te nemen die hem in staat zal stellen een extra kans te benutten om zijn premaster af te ronden, dan wel zijn beroep gegrond te verklaren.

Standpunten Verweerster

- 3.8 Verweerster benadrukt dat de 'extra kans'- regeling voor premasterstudenten een coulanceregeling is. Appelland is reeds bij de toelating van de premaster geïnformeerd dat hij alle vakken van zijn premaster in het eerste semester van het eerste jaar van inschrijving diende te behalen. Verweerster stelt zich dan ook op het standpunt dat het bestreden besluit correct tot stand is gekomen.
- 3.9 Verweerster wil benadrukken dat de uitleg die appelland voorstaat ten aanzien van de voorwaarde dat voor beide tentamengelegenheden minimaal een 4,0 moet zijn behaald, geen juridische basis heeft. Bij voornoemde voorwaarde worden namelijk de cijfers die zijn behaald voor de 'tentamengelegenheden' van een vak als uitgangspunt genomen. Het cijfer voor een tentamengelegenheid betreft het eindcijfer voor een vak, welke wordt samengesteld uit de (deel)cijfers voor de toetsen van een vak (artikel 2 lid 2 en lid 18 R&R). Gezien het voorgaande, dienen de eindcijfers die appelland heeft behaald voor voornoemd vak als uitgangspunt te worden genomen bij het bepalen of appelland aan voornoemde voorwaarde van de extra kans regeling voldoet. Gezien het voorgaande, specifiek het eindcijfer 3,5 voor de eerste gelegenheid, voldoet appelland niet aan de voorwaarde dat voor beide tentamengelegenheden minimaal een 4,0 moet zijn behaald.

- 3.10 Dat een vak uit meerdere toetsen bestaat is bij TiSEM zeker geen onbekend fenomeen. Dit blijkt ook uit de definitie in de OER van het begrip 'tentamengelegenheid' en 'eindcijfer'. Dat een onderdeel waarvoor een voldoende is behaald in de herkansing niet opnieuw wordt getoetst, betekent niet dat dit geen onderdeel is van het eindcijfer en dus van de tentamengelegenheid.
- 3.11 Gelet op de uitdrukkelijke bepaling dat er geen enkele uitzondering wordt gemaakt op de voorwaarden om de extra kans regeling toe te kunnen passen en met inachtneming van het gelijkheidsbeginsel, ziet verweerder geen ruimte om de hardheidsclausule in het kader van de voornoemde coulanceregeling toe te passen.
- 3.12 Wat betreft het beroep van appellant op een mogelijk vergelijkbare toepassing van de regeling voor pre-masterstudenten in het academisch jaar 2019/2020, zoals beschreven in het TiU Service Document, ook wel aangeduid als de 'zachte knip', merkt verweerder op dat de universiteit geen 'zachte knip' kent voor studenten die in het academisch jaar 2020/2021 zijn gestart met een premaster aan de universiteit. Daarbij is volgens verweerder op grond van het TiU Service Document de decaan – en niet verweerder – bevoegd om voornoemde regeling voor alle premasterstudenten naar analogie toe te passen voor de premasterstudenten die in het academisch jaar 2020/2021 zijn gestart met hun programma. Verweerder merkt daarbij op dat zij gelet op het gelijkheidsbeginsel de regeling niet analoog kan toepassen op alleen appellant. Volgens verweerder zou dit leiden tot willekeur. Verweerder constateert dat de decaan geen gebruik heeft gemaakt van zijn bevoegdheid om de regeling voor alle premasterstudenten naar analogie toe te passen.
- 3.13 Alle feiten en omstandigheden in acht nemend, verzoekt verweerder het College om het beroep van appellant ongegrond te verklaren.

4. Overwegingen College

- 4.1 Artikel 7.61 lid 2 van de Wet op Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) bepaalt dat het beroep kan worden ingesteld ter zake dat een beslissing in strijd is met het recht. Dit betekent dat de toetsing door het College beperkt dient te blijven tot rechtmatigheidscriteria, zoals de vraag of verweerder zorgvuldig heeft gehandeld en of gezegd zou moeten worden dat verweerder niet in redelijkheid tot de bestreden beslissing heeft kunnen komen.
- 4.2 Het College heeft het beroepschrift en verweerschrift beoordeeld en partijen gehoord. Het College overweegt vervolgens als volgt.
- 4.3 Tijdens de hoorzitting is gebleken dat de 'extra kans'-regeling voor premasterstudenten in het leven is geroepen naar aanleiding van een door premasterstudenten opgezette petitie. In deze petitie zijn door studenten bijzondere omstandigheden die samenhangen met het Corona-virus aangevoerd.

- 4.4 Het College overweegt dat dit bevestigt dat de 'extra kans'-regeling in het leven is geroepen naar aanleiding van de bijzondere omstandigheden die samenhangen met het Corona-virus op verzoek van studenten met als achterliggende gedachte dat deze dient open te staan voor iedere student, ongeacht de reden die aan een verzoek om een extra kans ten grondslag ligt. Verweerster heeft tijdens de hoorzitting gemeld dat de 'extra kans'-regeling is geformuleerd naar analogie van de reguliere laatste kans regelingen bij andere opleidingen. Verweerster heeft verklaard dat op het moment van vaststelling van de nieuwe regeling zij zich ervan bewust was dat niet alle betrokken studenten aan voorwaarde b van de 'extra kans'-regeling zouden kunnen voldoen en - anders dan bij de reguliere laatste kans regelingen - voorafgaand ook niet op de hoogte hadden kunnen zijn van deze voorwaarde.
- 4.5 Het College stelt vast dat de 'extra kans'-regeling dient te worden aangemerkt als beleidsregel in de zin van artikel 4:81 Awb en een uitwerking vormt van de toepassing door verweerster van de hardheidsclausule van artikel 6.1 van de OER. Artikel 4:84 Awb bepaalt dat het bestuursorgaan overeenkomstig de beleidsregel handelt, tenzij dat voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen.
- 4.6 Op grond van vaste jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State kunnen omstandigheden die bij het opstellen van een beleidsregel zijn verdisconteerd, dan wel moeten worden geacht te zijn verdisconteerd, niet reeds daarom buiten beschouwing kunnen worden gelaten. Een bestuursorgaan moet alle omstandigheden van het geval betrekken in zijn beoordeling en dient te bezien of deze op zichzelf dan wel tezamen met andere omstandigheden, moeten worden aangemerkt als bijzondere omstandigheden in de zin van artikel 4:84 Awb die maken dat het handelen overeenkomstig de beleidsregel gevolgen heeft die onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen (ECLI:NL:RVS:2016:2840). Ook het CBHO heeft in de zaken CBHO 2018/067 en CBHO 2019/162 deze uitleg gegeven aan de toepassing van beleidsregels.
- 4.7 Het College oordeelt dat onverkorte toepassing van de beleidsregel, en het op voorhand uitsluiten van het maken van een uitzondering op de beleidsregel, in strijd is met hetgeen bepaald is in artikel 4:84 Awb. Het onverkort toepassen van in het bijzonder de voorwaarde dat voor de reguliere tentamenkans (midterm en research proposal) en de herkansing (midterm en research proposal) minimaal het gemiddelde cijfer 4,0 moet zijn behaald, leidt ertoe dat het handelen overeenkomstig de beleidsregel gevolgen heeft die onevenredig zijn in verhouding tot de met de beleidsregel te dienen doelen. Het doel van de beleidsregel is het tegemoetkomen van studenten die – op welke wijze dan ook – hinder hebben ondervonden van de corona-situatie. Dit is een situatie die alle studenten heeft getroffen. Verweerster heeft daarom onvoldoende gemotiveerd waarom het gemaakte onderscheid in deze situatie desondanks nodig is. Het doel en effect kan niet zijn het op basis van achteraf geformuleerde kwalitatieve criteria selecteren van een deel van de studenten voor doorstroom naar de Master. Voor dat doel is de aan te bieden toets het selecterende instrument. In het bijzonder is het College van oordeel dat de noodzaak van de keuze voor de voorwaarde van twee keer minimaal het cijfer 4,0 onvoldoende gemotiveerd is gelet op het doel en de achtergrond van de 'extra kans'-regeling.

Zo is het voor het College niet duidelijk waarom een student die voor een deeltentamen eerst een 2.9 en vervolgens een 7,4 haalt niet in aanmerking komt voor een extra kans terwijl juist dan sprake is van progressie en een beter resultaat dan wanneer een student twee keer het cijfer 4.0 zou halen. Dit klemmt te meer nu voor het College niet duidelijk is waarom is gekozen voor toepassing van deze voorwaarde waarvan op voorhand al bekend was dat een deel van de premasterstudenten daar niet aan kon voldoen en daar ook geen rekening mee had kunnen houden.

- 4.8 Onverkorte toepassing van de beleidsregel leidt er volgens het College bovendien toe dat appelland wordt uitgesloten van een extra kans, waardoor zij haar pre-master niet in het lopende academisch jaar kan afronden, zich niet mag her-inschrijven voor hetzelfde programma, niet kan doorstromen naar de master in september 2021 en de komende vijf jaar niet mag deelnemen aan een ander pre-masterprogramma van de Tilburg School of Economics and Management. Het College is van oordeel dat deze gevolgen onevenredig zijn gelet op het doel van de regeling. Daarbij is van belang dat de regeling op dezelfde manier is geformuleerd als de extra kans regeling voor reguliere opleidingen, terwijl voor studenten in reguliere opleidingen de gevolgen van het niet krijgen van een extra kans meestal veel minder ernstig zijn dan de hiervoor genoemde gevolgen voor pre-master studenten. Het College neemt daarbij nadrukkelijk in overweging dat dit oordeel niet afdoet aan het recht van verweerster om vast te houden aan de aan te bieden toets als het selecterende instrument voor afronding van de premaster en de eventueel daaropvolgende toelating tot de master.
- 4.9 Bovenstaande betekent dat het beroep gegrond moet worden verklaard en de bestreden beslissing dient te worden vernietigd.

5. **Beslissing**

Het College van Beroep voor de Examens verklaart het beroep gegrond.

Aldus besloten op 8 april 2021 door het College van Beroep voor de Examens.